

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorìa

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

LXVII. Quòd religio ab Orientis partibus coeperit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΔ.

Κωνσταντίνου ἐπιστολὴ πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Ἐπίσκοπον
καὶ Ἀρίον τὸν πρεσβύτερον.

Νικητὴς Κωνσταντίνου Ὁ Μέγιστος Ὁ Σεβαστός
Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀρίου.

Ἐπιπλήρωσον μοι γεγηρημένης προφασίως τῶν
ἀδελφῶν ἐξ ἡμετέρων τὴν χρεῖαν ἵνα ἴδωμαι αὐτὸν ὡς εἰ-
κότως τὸν τῶν ἡμετέρων ἐγγυσημάτων βοηθὸν καὶ σω-
τήρα τῶν ὅλων Θεόν, ποιῆμαι μάστιγα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΕ.

Ὅτι οὐδὲ τὸ εἰρήνης ἐπιπέμπει σωτήριος.

Πρῶτον μὲν γὰρ τὴν ἀπάντων τῶν ἐθνῶν περὶ
τὸ θεῖον παθεῖν, ὡς μίαν ἐξέως ἰσύσα-
σιν ἐνώσασιν. δεύτερον δὲ, τὸ τῆς κοινῆς οἰκουμε-
νικῆς σώμα καθάπερ χαλεπῶ τινὶ νοσήματι
πάσχον κακῶς, διαθεώσασθαι περὶ θυμῶν. ἀ-
λλὰ τὸ θεοσκοπῶν, ἕτερον μὲν ἀπερρήτην διανοίας
ὀφθαλμῶ συνελθόντων. ἕτερον δὲ τῆ τῆς
σεβαστικῆς χειρὸς ἐξουσίας καθάρθην ἐπειρώ-
μεν. εἰδὼς ὡς εἰ κοινὴν ἀπαστοῖς τῶν Θεῶν θε-
ράπειαν ἐπιεὶ εὐχαῖς ταῖς ἡμεῖς ὁμόνοιαν κα-
ταστήσομεν, καὶ ἡ τῶν δημοσίων πραγμάτων
χρεῖα σωθῆσθαι ταῖς ἀπάντων ἐνσεβείαι
γνώμασι τῶν μετεβολῶν καρπώσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΣ.

Ὅτι καὶ τὰ ἐν Ἀφρικῇ ζητήσεις διαθεώσασθαι.

Μανίας γὰρ δὴ ἤθεθεν ἐκ ἀνεκτικῆς ἀπασαν
ἐν τῶν Ἀφρικῆν ἑπικρατοῦσιν, καὶ διὰ τὰς
ἀδελφῶν κεφότητην τῶν δὴ μὲν Ἰρησκειαν εἰς
διαφόρους αἰρέσεις ἡρίσασθαι τελευτηκότας, ταύ-
των ἐγὼ τῶν νόθων κατὰ εἶλα βεβληθεὶς, εὐδὲ
μὲν ἕτερον δὲ κείσασθαι τὰς πρᾶγματι θεραπεί-
αν εὐεπικον, ἢ εἰ τὸν κοινὸν τὸ οἰκουμενικῆς ἐχθρὸν
ἐξελών, ὡς ταῖς ἱεραῖς ὑμῶν συνόδοις τὴν ἀθέ-
μιτον ἐαυτῶ γνῶμην ἀνέστησεν, ἐνίκα ὑμῶν
πρὸς τὴν τῶν ἀλλήλων διχονοούντων ὁμό-
νοιαν βοηθῆσαι ἡποσείλαμι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΖ.

Ὅτι καὶ τὸ ἀναβλεῖν τὰ τὸ ἱεροσολίμα πρὸς τὸν Θεόν.

Ἐπεὶ δὲ ἡ γὰρ ἡ Φωτὸς δυνάμις, καὶ ὁ τὸ ἱεραῖς
Ἰρησκειας νόμος, ἵνα τῆς ἐκείνου
ἐνεργείας, οἷον ἐκ τινῶν τῆς ἀναβλεῖν κολ-

A

CAPUT LXIV.

Constantini Epistola ad Alexandrum Episco-
pum, & Arium Presbyterum.

Victor Constantinus Maximus Augustus,
Alexandro & Ario.

Uabus me causis impulsum fuisse
ad earum rerum quas gessi mini-
sterium obeundum, ipse conatum
meorum Adjutor, & Servator omnium,
mihi testis est Deus.

B

CAPUT LXV.

Quod pro pace continue satagebat.

NAm primum quidem omnium
gentium inolitam de Deo opinio-
nem in unam quasi habitudinem ac for-
mam compingere propositum fuit: de-
inde verò corpus orbis terrarum quasi
gravi quodam morbo tyrannidis op-
pressum, in pristinam valetudinem re-
stituere. Quæ cum mihi instar scopi
proposuissem, alterum quidem arcano
cogitationis oculo inquirebam: alte-
rum verò bellica vi atque potentia per-
ficere conabar. Quippe intelligebam,
si communem inter omnes Dei cultor-
es concordiam, sic ut mihi in votis erat,
stabilire potuissem, fore ut Republicæ
administratio, mutationem piis om-
nium sensibus congruentem nanci-
sceretur.

CAPUT LXVI.

Quomodo quæstiones in Africa excitatas
compressit.

Itaque cum intolerabilis quædam in-
saniam totam Africam corripuisset, ob
quosdam qui temeraria levitate reli-
gionem populorum in varias sectas di-
scindere ausu fuerant; hunc ego mor-
bum sedare cupiens, nullum aliud re-
medium ad ejus curationem idoneum
reperiebam, quam ut communi hoste
generis humani è medio sublato, qui
sacro sanctis Synodis vestris impiam
suum sententiam ac iussionem oppo-
suerat; quosdam vestrum ad sancien-
dam inter dissidentes concordiam, mi-
nistros atque adjuutores mitterem.

CAPUT LXVII.

Quod religio ab Orientis partibus ceperit.

NAm quoniam veri luminis vis, &
lex sacro-sanctæ religionis, Dei
beneficio ex sinu (ut ita dicam) Orientis

000

edita, universum simul terrarum orbem facris radiis illustraverat; non sine causa vos cunctarum gentium salutis auctores ac duces fore confidens, & mentis affectu & oculorum acie exquirere laborabam. Statim igitur post magnam illam victoriam, & post certissimum de hostibus triumphum, ante omnia illud rursus scrutari constitueram, quod præcipuum & maximi momenti esse judicabam.

CAPUT LXVIII.

Quomodo seditionem moleste ferens, pacem suavit.

VERUM, o eximia Dei providentia! quis & qualis nuntius aures meas, seu potius animum ipsum acerbissime fauciat; cum mihi significatum est multo graviora inter vos orta esse diffidia, quam sunt illa quæ in Africa remanserunt. Adeo ut partes vestræ, à quibus medelam aliis suppeditari posse sperabam, majore jam curatione indigeant. Ac mihi quidem de harum rerum initio atque origine accuratius cogitanti, levis admodum causa esse visa est, nec tantâ animorum contentione digna. Itaque ad hujus epistolæ scribendam necessitatem redactus, & ad concordem utriusque vestrum solertiam scribens, invocato ad hoc opus auxilio divinæ Providentiæ, arbitrum me diffensionis vestræ, & quasi pacis moderatorem merito interpono. Nam qui etiam si gravior subesset causa discordiæ, tamen Deo juvante, piis audientium mentibus rationem infinuans, haud difficile possem singulos ad salubriora consilia revocare; idem cum levis admodum & exigua nunc causa sit, quæ totius corporis consensionem obstat, cur non multo faciliorem & expeditiorem hujus rei correctionem mihi ipse spondeam?

CAPUT LXIX.

Vnde nata sit controversia inter Arium & Alexandrum, & quod talia non erant disquirenda.

PROPTER præsentis controversiæ initium hinc extitisse comperio. Cum enim tu Alexander à presbyteris tuis requires, quid quisque eorum de quodam legis loco sentiret, seu potius de quadam parte inanis quæstionis eos interrogares: cum quætu, Ari, id quod vel nunquam

των ενδοθεις, απασαν ομω την οικουμενην εν λαμπηρει κατηςραφεν. εικοτως υμωσπερ τωας δερχηγες της των εθνων σωτηριας υποδεξεν πσεινων, ομω κη ψυχης νευματικου οφθαλμω ενεργεια ζητειν επειρωμι. αμα γεντη μεγαλη νικη κη τη των εχθρων αλπινη θριαμβεια, τω τε πρωτον ειδομην εεθλασθη δη πρωτον μοι ελιμωτα τον απαντων υποδεχεν ηγουμην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΞΗ.

Οτι λυπηθεις δια των εσεων, τα οπει ειρηνη συμβησιν.

Β **Α**Λ' ω καλλιση κη φεια προνοια. οωσπερ ματης ακοης, μαλλον η της καρδιας σου της τραυμα καιειον ηψατο, πολλω χαλιω παλιν εν των εκει καταλειφθεντων την εν υμω ζωομενην διχοσασιαν σημαϊνον. ωσπερ ειπωθη ηδη τα καθ υμας μεση θεραπειας δεσωπαε ων τοις αλλοις την ιασιν υποδεξεν ηπασα. διαλογιζομενω δη μοι τιω δεχηνη κη τι υποθεσιν τετων, αγαπη ευτελης εεδαμωσ αξια της τοσαυτης φιλονεικιας η προσφραση εφωροθη. διοπε εδη την της επιστολης τωυτης αναληνη επειχθεις, κη προς την ομω ψυχην υμω εν αχινωιαν γραφω, την τε φειω προνοιαν καλεσας δωρον τον προαγματι μωσεν τ προς αλληλικς υμω εν αμφισβητησως, εν ειρηνης προτυαν ενματων προσαγω εικοτως οπε ηδη σωμασθερμωσ τε κρησθησιν κη εν μειζων ην τις αφορμη διχονοιας, κη χαλασως αν ηδωθησιν, οσιας των ακουοντων γρημασ εν χειριζω τον λογον, εις το χρησιμωτερον εκασον μελασσησαι, τε το μικρας κη λιαν ευτηλεσ αφορμης υποαρχεσως η προς το εωσ εμποδων ισαλα, πως εσθ ευχεσθεσιν κη πολλω ραδιωτεραν μοι τε προαγματος τωσ εν πανεσθωσιν μηνσ ευσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΞΘ.

Πόθεν η Αλέξανδρος κη Αρειο Ζητισος αρχωσ, κη τι η εν εσθ εν αυτησ ταυτα

ΜΑΝΘΑΝΩ ΤΟΙΝΩ ΕΝΕΙΘΕΝ ΥΠΗΡΞΑΩΣ ΠΑΡΘΙΟΣ ΖΗΤΗΜΑΙΟΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗΝ. ΟΣΤΕ ΣΥ Ω ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ ΩΣΘΑ ΤΩΝ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΕΙΡΤΕΙΣ, Η ΔΗ ΠΟΘΕ ΑΥΤΩΝ ΕΚΑΣΟΣ ΥΠΕΡ ΙΑΘ ΤΑΥΤΩΝ ΕΝ ΤΑ ΝΟΜΩ ΓΕΣΑΜΜΕΝΩΝ, ΜΑΛΛΟΝ Δ' ΟΠΕ ΜΑΛΑΙΣ ΙΝΟΣ ΖΗΤΗΣΕΩΣ ΜΕΣΕΣ ΕΠΥΘΑΝΕΣΤΗ